
[2007-23-RE](#)

CAUSA 2007-23-RE

Número de registre 329-2007. Recurs d'empara

SENTÈNCIA DEL 15 DE MAIG DEL 2008

BOPA núm. 43, del 28 de maig del 2008

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 2 de juliol del 2007, per la representació processal del Sr. Antoni Agramunt Bollo, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra la sentència del 26 d'abril del 2007 i contra l'aute del 14 de juny del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia per haver-se produït una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquest recurs, que anul·li les resolucions objecte de recurs i que retrotregui el procediment al moment anterior a la sentència del Tribunal Superior de Justícia esmentada "disposant que el Tribunal Superior de Justícia ha de donar tràmit a aquesta part per formular les conclusions en el marc del recurs d'apel·lació interposat i seguir el procediment pels seus tràmits";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 27 de juliol del 2007;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 12 de novembre del 2007 que va admetre a tràmit la causa, amb efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 23 de novembre del 2007, per la representació processal del Sr. Alexandre Escalé Bastida;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 27 de novembre del 2007, per la representació processal del recurrent;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, per les representacions processals de les parts i pel Ministeri Fiscal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Didier Maus;

Antecedents

Primer

El Sr. Alexandre Escalé Bastida va formular una demanda contra el Sr. Antoni Agramunt Bollo en què sol·licitava la resolució del contracte d'arrendament, el desnonament de l'arrendatari i que es donés lloc a la reclamació de quantitat, d'acord amb el procediment previst per la Llei d'arrendaments de finques urbanes del 30 de juny de 1999.

Segon

El 12 d'octubre del 2006, la Secció Civil del Tribunal Unipersonal de la Batllia va dictar una sentència que estimava substancialment la demanda del Sr. Alexandre Escalé Bastida, declarava resolt el contracte d'arrendament objecte de litigi, acordava el desnonament de l'arrendatari i

condemnava el Sr. Antoni Agramunt Bollo a pagar 16.263,66 euros, i 287,91 euros al mes a comptar del 20 de juliol del 2006 i fins al retorn de la possessió del bé immoble a l'agent.

Tercer

La representació processal del Sr. Antoni Agramunt Bollo va recórrer aquesta sentència i, el 26 d'abril del 2007, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, d'acord amb la disposició addicional segona, apartat 12 de la Llei d'arrendaments de finques urbanes, que estableix que no es pot admetre el recurs d'apel·lació que interposi l'arrendatari si no acredita estar al corrent en el pagament de la renda, o haver consignat judicialment el seu import, va desestimar el recurs i va confirmar íntegrament la part decisòria de la sentència de primera instància.

Quart

La representació processal del Sr. Antoni Agramunt Bollo va formular, aleshores, un incident de nul·litat d'actuacions per tal com va considerar que havia acreditat la seva situació de precarietat econòmica i, per tant, l'exigència de la consignació judicial comportava una clara vulneració del dret a un procés degut. I afegia que també es vulnerava el principi d'igualtat, ja que es donava preferència al dret de l'arrendador per sobre del dret de l'arrendatari i que es discriminava en funció dels recursos econòmics, perquè només poden recórrer aquells que els tenen i l'accés a aquesta instància resta vedat als altres.

Cinquè

El 14 de juny del 2007, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute mitjançant el qual desestimava l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat, imposava les costes processals d'aquesta instància a l'agent i acordava la suspensió de l'execució de la seva sentència del 26 d'abril del 2007 en cas que l'agent acredités la interposició d'un recurs d'empara.

Sisè

El 2 de juliol del 2007, la representació processal del Sr. Antoni Agramunt Bollo va presentar un recurs d'empara en què manifestava que el seu comerç havia estat declarat judicialment en cessació de pagaments i fallida i que ell també havia estat declarat en situació de pobresa o

insolvència. Per tant, no pot efectuar el pagament de l'import de 16.263,66 euros que segons la sentència de primera instància correspon a rendes degudes.

Aquesta part manifesta que el Tribunal Superior de Justícia ha prejutjat la qüestió de fons; el recurrent està en desacord amb la sentència de primera instància per tal com el deute pendent no ho és en concepte de rendes degudes, així doncs la Llei d'arrendaments de finques urbanes no és d'aplicació. Però no pot accedir al recurs per presentar les seves al·legacions.

A banda d'això, el fet que no pugui presentar un recurs d'apel·lació perquè no disposa de la quantitat esmentada vulnera els seus drets a la jurisdicció i a un procés degut. D'acord amb el contingut de la sentència del Tribunal Superior de Justícia, la finalitat d'aquesta disposició és protegir l'arrendador, ara bé, el recurrent està pagant els lloguers que van venent, doncs, no està gaudint de l'ús de l'habitatge de manera gratuïta.

La part recurrent també discrepa de la distinció que fa el Tribunal Superior de Justícia entre l'accés a la justícia per primera vegada, on se circumscriu el dret a la jurisdicció, i l'accés a una segona instància. Així doncs, el dret de la part recurrent de rebatre la sentència de primera instància, tot i no estar-hi d'acord, no mereix protecció. Considera que fer prevaler la lletra de la Llei d'arrendaments de finques urbanes sobre el dret a la jurisdicció vulnera de manera clara la Constitució. També considera que no es troba en posició d'igualtat respecte de l'adversa perquè, per manca de revinguts econòmics, no pot rebatre els arguments continguts en la sentència de primera instància.

Per acabar, el recurrent demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquest recurs, que anul·li les resolucions objecte de recurs i que retregui el procediment al moment anterior a la sentència del Tribunal Superior de Justícia esmentada "disposant que el Tribunal Superior de Justícia ha de donar tràmit a aquesta part per formular les conclusions en el marc del recurs d'apel·lació interposat i seguir el procediment pels seus tràmits."

Setè

El 27 de juliol del 2007, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què declarava que s'oposava a l'admissió a tràmit d'aquest recurs d'empara per tal com no s'observa cap limitació al dret a la defensa i al dret a la jurisdicció en les resolucions objecte de recurs, que procuren una resposta a cadascuna de les al·legacions del recurrent i motiven les decisions que adopten, fonamentant-les en l'ordenament jurídic andorrà.

El Ministeri Fiscal recorda que l'exigència del pagament o de la consignació de les rendes degudes per poder accedir al recurs ha estat establerta pel legislador i que, per tant, la interpretació d'aquesta norma efectuada pel Tribunal Superior de Justícia no és arbitrària, sinó d'estricta compliment del principi de legalitat en base als criteris habituals d'interpretació.

A més, segons el seu parer, aquest pagament o consignació no és un formalisme que pugui ser entès com a desproporcionat i contrari al dret a la jurisdicció, sinó que constitueix una exigència legal per a l'admissió i tramitació dels recursos, que per tal com és una matèria d'ordre públic el Tribunal Superior de Justícia ha d'analitzar d'ofici.

Per aquests motius, el Ministeri Fiscal demana la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2007-23-RE.

Vuitè

El 12 de novembre del 2007, el Tribunal Constitucional va acordar admetre a tràmit la causa, amb efectes suspensius.

Novè

El 23 de novembre del 2007, la representació processal del Sr. Alexandre Escalé Bastida va presentar un escrit d'al·legacions en què manifestava que aquest recurs d'empara era una simple estratègia dilatòria per evitar complir les resolucions dels tribunals ordinaris.

Aquesta part afirma, com així ho recull la sentència de primera instància, que el deute és un deute en concepte de lloguers mensuals i per tant s'ha d'aplicar la Llei d'arrendament de finques urbanes, la qual preveu que no es pot interposar un recurs fins que no s'hagi consignat l'import degut. El Tribunal Superior de Justícia aplica aquesta Llei i no pot crear cap excepció. El recurrent deu una gran quantitat de diners per impagament de lloguers mensuals i tergiversa la realitat i la legalitat, ja que té l'accés a la justícia però amb uns requisits, és ell mateix qui es priva del seu dret. I no es pot prendre en consideració la seva situació personal i econòmica, perquè si ell imposa les condicions del procediment es veuria vulnerat el principi d'igualtat.

Tampoc s'ha vulnerat el dret a obtenir una decisió fonamentada en dret pel fet de no obtenir una

decisió en el fons, perquè el Tribunal Superior de Justícia ha motivat la seva decisió i no és arbitrària.

Per acabar, demana que es desestimi íntegrament el recurs d'empara i s'imposi al recurrent les costes d'aquesta instància, compresos els honoraris d'advocat.

Desè

El 27 de novembre del 2007, la representació processal del recurrent contesta l'informe del Ministeri Fiscal i reitera que la Llei d'arrendaments de finques urbanes no és d'aplicació en aquesta causa i suposa una impossibilitat real de poder interposar un recurs. La indefensió en la qual es troba el recurrent és constitucionalment rellevant i el dret a la jurisdicció mereix una protecció especial davant dels drets que pugui ostentar el propietari de l'immoble, protegit per la Llei esmentada.

Per acabar, demana que s'estimin les peticions efectuades per aquesta part en el recurs d'empara i es constati la vulneració del seu dret a accedir a la justícia.

Onzè

El 18 de desembre del 2007, el Ministeri Fiscal, el 19 de desembre del mateix any, la representació processal del Sr. Alexandre Escalé Bastida i, el 3 de gener del 2008, la representació processal del Sr. Antoni Agramunt Bollo van presentar, respectivament, escrits de conclusions en què reproduïen els arguments i les al·legacions contingudes en els seus escrits anteriors.

Fonaments jurídics

Primer

Com s'ha exposat en els antecedents, el Ministeri Fiscal estima que la qüestió plantejada en aquesta causa és un problema d'interpretació de la llei i, per consegüent, d'acord amb la jurisprudència tradicional del Tribunal Constitucional, la selecció, la interpretació i l'aplicació de les normes de procediment corresponen a la jurisdicció del fons.

A diferència dels procediments previstos als articles 99, 100 i 101, en el marc d'un recurs d'empara, procediment previst a l'article 102 de la Constitució, no correspon al Tribunal Constitucional pronunciar-se en relació amb la conformitat o no d'una llei a la Constitució.

Segon

De la demanda del recurrent es desprèn que no va sol·licitar als jutges del fons la possibilitat de què es plantegés una qüestió prèvia d'inconstitucionalitat contra la Llei d'arrendaments de finques urbanes del 30 de juny de 1999 i va demanar al Tribunal Constitucional de pronunciar-se sobre una pretesa vulneració de l'article 10 de la Constitució que, tanmateix, no imputa al jutge, sinó a la Llei. Ara bé, el Tribunal Constitucional no pot pronunciar-se directament sobre la constitucionalitat de la Llei esmentada.

En la mesura que en les seves resolucions, el Tribunal Superior de Justícia va analitzar de manera completa i coherent les pretensions i els arguments presentats pel recurrent, els va contestar de manera jurídicament fonamentada i no va considerar oportú, d'acord amb l'article 53.1 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, plantejar d'ofici una qüestió d'inconstitucionalitat, el recurs del Sr. Antoni Agramunt Bollo no entra dins de l'àmbit del recurs d'empara i ha de ser desestimat per manca manifesta de contingut constitucional.

DECISIÓ:

En atenció a tot el que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

HA DECIDIT:

Primer

Declarar que no s'ha vulnerat el dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

Segon

Desestimar l'empara sol·licitada per la representació processal del Sr. Antoni Agramunt Bollo.

Tercer

Publicar aquesta sentència, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del Sr. Antoni Agramunt Bollo, a la representació processal del Sr. Alexandre Escalé Bastida, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 15 de maig del 2008.

Didier Maus

Carles Viver Pi-Sunyer

President

Vicepresident

Miguel Herrero de Miñón Pierre Subra de Bieusses

Magistrat

Magistrat